

Kertomus koekaivauksesta, jonka Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander suoritti kesäkuussa 1979 E u r a n K a u t t u a n vanhalla kyläalueella (peruskartta n:o 1134 07, x 6779 00-10, y 562 10-20). Paikalla on aikaisemmin suoritettu tutkimuksia vuonna 1975, P-L. Lehtosalo-Hilanderin kertomus top. arkistossa. Tähän kertomukseen liittyy kartta ja löydökset on luetteloitu Museoviraston esihistorian toimiston päänumerolla 20775.

Keväällä 1979 opettaja Valter Lyysaari oli löytänyt Kauttuan vanhalta

kylänpaikalta, jolla olin suorittanut koekaivauksia vuonna 1975, melkoisen joukon pyöreiksi muotoiltuja latteita kiviä, ja tämän johdosta yritin selvittää niiden mahdollista alkulähdettä samalla kun suoritin tutkimuksia Luistarin kalmistossa. Pellolla, josta kivet olivat löytyneet ja joka sijaitsee Luistarin talon rakennusten pohjoispuolella, kasvoi sokerijuurikkaita, joten kaivausta ei voitu suorittaa kovin suurella laajuudella. Paikkaan, joka oli n. 100 m etelälounaaseen aikaisemmin tutkimastani alueesta, vedettiin kellarin nurkkaa lähtöpisteinä käyttäen länsi-itäsuuntainen linja, jolle tehtiin kolme 2x2 m laajaa koekuoppaa 15, 25 ja 35 m:n päähän kellarin nurkasta (ks. kartta). Lisäksi tehtiin vielä yksi kuoppa (n:o 4) viimeisestä kuopasta suoraan pohjoiseen. Aivan ensimmäisen ja toisen kuopan läheltä maan pinnalta löydettiin nytkin muutamia pyöreitä kiviä ja kappale keramiikkaakin, mutta kuopista, joiden kohdalla pelto- ja kulttuurimaan paksuus oli n. 60 cm, ei tavattu mitään löydöksiä. Sen sijaan kuopissa 1, 2 ja 4 tavattiin n. 25-40 cm:n syvyydessä puujälkiä, jotka ehkä olivat peräisin paikalla muinoin olleiden rakennusten lattioista. Kuopassa 1 näitä jälkiä oli koko alueella ja niiden alla oli kivikerros. Tämän johdosta tätä kuoppaa ei kaivettu kauttaaltaan pohjamaahan asti, vaan ainoastaan yhdestä kulmasta todettiin saven tulevan vastaan n. 55 cm:n syvyydessä. Kuopassa 2 oli savi vasta 65 cm:n, kuopassa 3 73 cm:n syvyydessä. Viimeksi mainitussa, 25-30 cm paksun

multakerroksen ja saven välillä, oli maa sekaisen harmaanruskeaa, mutta siitä ei löydetty mitään, mikä oli erittäin yllättävää, koska kysymyksessä on paikka, jolla on asuttu useiden satojen vuosien ajan. Myös kuopan 4 kohdalla todettiin, että vaikkakin multakerroksessa oli mm. tiilensiruja ja posliininpaloja, sen alaisessa n. 30 cm paksussa kulttuurimaakerroksessa ei ollut mitään tämän tapaista, vaan ainoastaan kuopan itäseinämässä n. 30-40 cm:n syvyydessä selviä puujälkiä. Tämän kuopan poikki kulki sitäpaitsi ikivanha oja. Savi oli 50-60 cm:n syvyydessä.

Vaikka kaivauksesta saadut tulokset vahvistivat oletuksen, että paikalla on jäännöksiä kylän vanhoista rakennuksista, pyöreiksi hakattujen kivien alkuperä ne eivät selvittäneet. Ilmeisesti vain todella laajat koekaivaukset antaisivat tuloksia.

Kaivauksen jälkeen kuopat peitettiin ennalleen.

Helsingissä 29. helmikuuta 1980

Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander

EURA - KAUTTUAN VANHA KYLÄNPAIKKA

Kopio vuoden 1975 kaivauksen yleiskartasta, johon P-L. Lehtosalo-Hilanderin koekaivausalue vuodelta 1979 on merkitty.

Liittyy kertomukseen vuodelta 1979.

Mittakaava 1:4000

